

FOLK OG LAND

Elmer Syverfsen
Bolteløkkens Allé 10
0510

NR. 11 — 17. ÅRGANG

LØRDAG 1. JUNI 1968

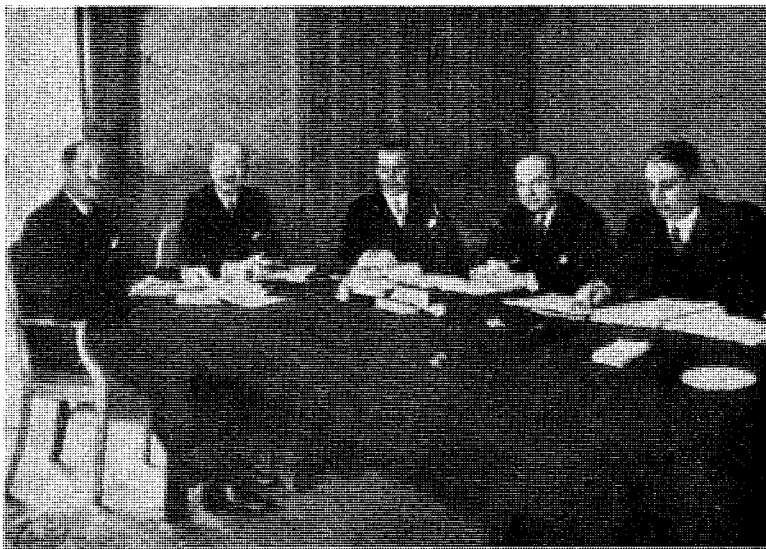
LØSSALG KR. 1,50

SIEGFRIED:

Norge i brennpunktet 1939–40

Noen utdrag av et anstendig norsk arbeide av dr. Nils Ørvik,
utgitt av Forsvarets krigshistoriske avdeling.

Som bl. a. bekrefter Ralph Hewins' påvisning av følgene av
det offisielle britiske hemmelighetskremeri.

Norges Rederforbunds delegasjon i skipsfartsforhandlingene med Storbritannia. Fra venstre: sekretær J. O. Egeland, skipsrederne Thomas Fearnley (formann), Ingolf Hysing Olsen, Leif Høegh og Klaus Wiese-Hansen (Illustrasjon fra boken).

I den artikkelserie av Ralph Hewins som vi avsluttet i nummer 8 kommer den britiske publisist som kjent inn på det offisielle hemmelighetskremeri som drives både i England og i Norge og som hindrer seriøse historikere i å finne tilbunns i det som virkelig skjedde bl. a. før og under siste verdenskrig. Og det er spesielt ilde, skrev han, og siterte i den forbindelse en artikkel i TIMES av Anthony Blood, hvor det bl. a. stod:

«Men faktum er at nasjonene erverver seg sin identitet gjennom studium av egen historie og det er ønskelig å legge frem historien i rimelig utstrekning fri for myter. Det er kjennetegnet på et sivilisert land —»

«Ministre har offentliggjort memoarer som inneholder dokumenter som det ville ha vært forbudt å offentliggjøre for historikere.»

«Alle som plager seg med å kommentere offentlige affærer blir stanset på denne måte ved utallige anledninger, og enhver som har erfaring fra mere åpne land, slik som USA, må uungåelig stille forholdene der i kontrast til våre underlige restriksjoner.»

Hvorledes er det så med de norske historikere? Følger de seg brydd over den manglende adgang til avgjørende dokumenter som kan belyse de faktiske hen-

delsler og bakgrunnen for dem? En skulle egentlig ikke tro det siden de skriver med slik forbausende sikkerhet om de mange temmelig dunkle spørsmål. En har faktisk det inntrykk at det for de norske historikere mere dreier seg om å skrive historien slik makthaverne og legendemakerne ønsker det enn å legge frem den historiske sannhet. Kanskje også fordi dette siste ville få mange av de glasshus partipolitikere og andre sitter i til å slå katastrofale sprekker.

En hederlig unntagelse når det gjelder norske historikere som skriver om an-

Sir Charles Hambro — den britiske hovedforhandler i krigshandelsforhandlingene mellom Norge og England vinteren 1939–40.

nen verdenskrig og det som står i forbindelse med den, synes dr. Nils Ørvik å være. Han har i en rekke bøker vist at han ikke viker tilbake for å slå fast også ubehagelige kjennsgjerninger og for å legge frem den virkelige historiske sannhet så langt han kjenner den. For det er tydelig at iallfall han føler seg hindret av det offentlige hemmelighetskremeri både her hjemme og i det England som sitter på dokumenter av så avgjørende betydning også for bedømmelsen av de norske hendelser i tiden opp til 9. april 1940.

Vi har spesielt festet oss ved et større verk om krigens forhistorie utgitt av Forsvarets krigshistoriske avdeling i tilknytning til beretningene om krigshendelser i Norge 9. april — 10. juni 1940. 1. bind av denne fremstilling dreier seg om «Handelskrigen».

I forordet skriver den daværende sjef for Den krigshistoriske avdeling, oberst Faye noe som vel må tas med en klype salt. Ialffall gir det ikke noe helt korrekt inntrykk av de forhold Ørvik arbeidet under fordi vesentlige dokumenter i denne forbindelse nok befinner seg i England og der er utilgjengelige for historikere. Oberst Faye skriver:

«Dr. Ørvik har etter spesiell tillatelse fra Stortingets presidentskap og Utenriksdepartementet hatt uinnskrenket adgang til offentlige arkiver.»

Det faktiske forhold er jo også når det gjelder norske dokumenter at de viktigste er hemmelighetsstemplete og ikke befinner seg i de vanlige arkiver. Og når oberst Faye på denne måte forsøker å gi inntrykk av offentlig åpenhet og ærlighet omkring disse spørsmål, så er det vel tilstrekkelig å minne om et dokument som i høy grad berører også Den krigshistoriske avdeling, nemlig innstillingen fra den militære granskningskommisjon, som i motsetning til innstillingen fra den sivile er hemmeligholdt til denne dag. Den har ikke vært behandlet i Stortinget

(Forts. side 6)

Nasjonal Samling og barnetrygden

Et kapittel fra Kathrine Aall Normanns bok «Som emigranter i eget land.»

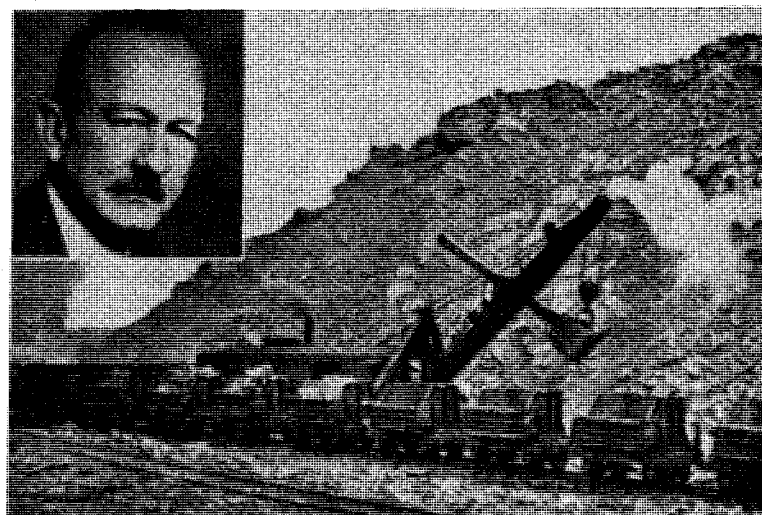

Quisling får velfortjent blomsterbilsen fra en liten pike.

Vi har visst nevnt før her i FOLK OG LAND at Kathrine Aall Normann har skrevet en bok «Som emigranter i eget land» under forfatternavnet Sundra Sand. Den er ennå ikke utkommet, men vi har hatt anledning til å se manuskriptet og har fått tilatelse til å gjengi etterfølgende kapittel fra boken om Nasjonal Samling og barnetrygden, som nu er blitt så populær og som fremholdes som det store sosiale tiltak

det også er. Men det var ikke alltid slik. Som fru Normann beretter i det etterfølgende, ble barnetrygden vedtatt gjennomført fra 1. mai 1945. Vi kan supplere dette med at det på forhånd hadde funnet sted en seig tautrekning med selveste rikskommissar Terboven om saken. Det var jo dekretert lønnsstopp og det var først etter dramatiske begivenheter, som vi skal

(Forts. side 2.)

Sydvarangermalmen brytes frem i dagbrudd. Nå lastes malmen med store motorgrabber, men opp til 1939 brukte man dampskuffer av den typen som bildet viser. Innfelt: skipsreder Thomas Fearnley som Schreiber gav skylden for den tyske okkupasjonen.

Barnetrygden . . .

(Fort. fra side 1.)

komme tilbake til ved en annen anledning, at gjennomføringen av barnetrygden ble bragt i havn. Det er med en viss stolthet vi beretter at dette blads redaktør selv var medlem av det utvalg som utarbeidet de nærmere regler, sammen med bl. a. Halvard Olsen.

Hermed gir vi da ordet til fru Normanns bok:

«Det var i året 1933. På et beskjedent kontor i Oslo sentrum satt Quisling omgitt av sine nærmeste menn. Alt var dengang ennu i sin vorden og der var ikke mange kvinner med i aktiv tjeneste i partiet.

Men i et rom ved siden av satt jeg, en ganske alminnelig husmor og mor, og ventet. Etter en stund kom da mennene ut og jeg fikk lov til å lese igjennom det første utkast til program. Jeg slukte det med øynene og gledet meg usigelig over innholdet. Her sto alle tidens nye tanker på papiret. I fantasien kunne man allerede forestille seg en Norges nyreisning. Vernet mot bolsjevismen og utslettelsen av vår egenart som folk var nu skapt i og med det skrevne program.

Men mens jeg leste slo det meg at der ikke var kommet med noen paragraf om kvinnens rolle i samfunnet. «Sett opp et forslag», sa mennene. «Lag et utkast til en kvinneparagraf». Denne innbydelse tok jeg imot med stor glede. Og alt det jeg i et par år allerede hadde tenkt på, talt om, skrevet om i hovedstadens aviser og prøvd å få frem gjennom foredrag i Kringkastingen i en oppløsnings tid uten at det tilsynelatende vakte noen gjenklang eller anerkjennelse — alle disse tanker strømmet nu gjennom meg. Jeg følte at jeg hadde stått så alene. Men så ble utkastet laget der og da under hovedparagrafen: **FAMILIEN OG HJEMMET VERNES.**

Den opprinnelige ordlyd i utkastet ble da følgende: «Respekten for kvinnens virke i hjemmet og morskallet høynes. Barnetrygd og trygd for gamle og uføre.»

Mennene tok vel imot forslaget. Og paragrafen ble senere utvidet ved en tilføyelse om likestilling mellom mann og kvinne. I den endelige utforming kom da paragrafen til å lyde slik:

«Respekten for kvinnens virke i hjemmet og morskallet høynes, politisk, retslig og yrkesmessig likestilling mellom mann og kvinne. Barnetrygd og trygd for gamle og uføre.»

Nasjonal Samling var alt-

så det første politiske parti i Norge, som bl. a. hadde satt barnetrygden opp på sitt offisielle program. Men årene gikk uten at denne nødvendige sosiale reform ble gjennomført. Det ble riktignok talt og skrevet meget om barnetrygd, men den ble aldri gjennomført av noen norsk regjering før krigen.

Så kom året 1940. NS ble landets eneste og førende parti. Og med heltemot satte de tapre NS-menn og kvinner alt inn på midt i hat og krig, løgn og redsler å få satt ut i livet så mange som mulig av de sosiale og samfunnsnyttige ting som de hadde planlagt. Ære være dem som tok en så svær oppgave på seg i en ulvetid!

Men der ventet oss også et år anno 1945, det berømmelige «fredsåret». Nettopp i påskehelgen dette året, i slutten av april dagene, var jeg på besøk i en prestegård oppe i Gudbrandsdalen. Et varmt vennskap var blitt knyttet mellom meg og stedets prektige prestekone. Som bygdens ansvarlige leder for Nasjonal Samlings hjelpeorganisasjon (NSH) hadde hun tatt seg mer enn samvittighetsfullt av de sosiale problemer på stedet. Og en strøm av bondekoner hadde etter hvert som hennes virksomhet ble kjent besøkt henne NSH-stasjon, hvor hun delte ut tøy, medisiner og mat til dem som trengte det aller mest, dessuten tran og maltekstrakt til de minste barna.

Hun var meget populær og høyt elsket av alle i bygden. En dag skulle vi sammen på et besøk til en temmelig elendig utseende arbeiderbrakke. Der bodde det mange familier tett stuet sammen og fattigdommen lyste en tydelig imøte fra alle kanter. Hun og hennes mann arbeidet intenst med å få endret på denne situasjon, men slikt tar tid. Selv hadde de vært nede og hentet en liten gutt som holdt på å forkomme av engelsk syke og tatt ham til seg som sitt eget barn. Barnets mor, en ung pike på 16 år, var en av dem vi skulle besøke. Ja, så gikk vi da fra familie til familie og alle fikk et råd, en hjelp eller trøst av henne.

Barnetrygden skulle nemlig innføres fra 1. mai det året. Mange smilte når hun talte til dem om dette. På deres knappe budsjett og med de barnerike familier betød en slik hjelp uendelig meget. En varm følelse av glede og takknemlighet til Gud gjennomstrømmet meg ved tanken på de velsignelser denne trygden ville bringe

Vårnatt

*Susende går gjennom skogen
yrende, vårfriskt regn...
En ange fra bjørkeskogen,
en duft som av jorden som ploget
har åpnet, et under er nær...*

*Duften av sevjen og løvet
og angan fra regnvetet jord
blandes i strømmende elver...
Syngende himler seg hvelver
inatt over livet som gror.*

Kai Normann.

Quisling sa:

På et møte på Nordstrand i 1935 sa Quisling at vi går en ny storkrig imøte. Den kan komme snart, men det kan også gå noen år, men at den kommer er jeg overbevist om. Tyskland rustet opp og de andre stormakter følger etter. Idag er det ikke noe godt forhold mellom USA og Sovjetrusland, men se bare til når krigen først er kommet godt igang. Da vil den kapitalistiske og kommunistiske pol møtes og forenes. Og følgen vil bli at store deler av Europa blir lagt i ruiner. Da er det stor fare for at også Norge vil bli dradd inn i krigen. Og nå gjelder det, selvom det er i den ellevte time, å bruke de midler som er økonomisk forsvarlige for å reise et sterkt nøytralitetsvern.

Han sa også at vi måtte melde oss ut av Nasjonenes Forbund. I en krig mellom stormaktene har vi bare oss selv å stole på. Vi må være nøytrale, ikke bare i navnet, men også i gavnet.

Dette er et kort referat av hva han sa.

Tenk om Nygaardsvold-regjeringen hadde hørt på Quisling når det gjaldt vårt forsvar og vår nøytralitet i gavnet. Da er det vel høyst tvilsomt om vi hadde fått besøk av tyskerne.

Jørgen Johansen.

ge til de mange trengende.

Nasjonal Samling var altså ikke bare det første politiske parti som i fredstid hadde satt barnetrygden opp på sitt program, men det hadde også satt denne sosiale reform ut i livet midt under en okkupasjon. Den 1. mai 1945 ble denne trygden utbetalt for første gang her i Norge.

Men så kom «freden» og de fattige fikk bare nyte godt av denne hjelpen én måned. For intet som NS hadde satt igjennom — ikke engang på det sosiale område — måtte få lov til å bestå. Så gikk det to hele år før denne trygden ble gjeninnført. Og bra er jo det. Det kan kanskje synes rart å nevne dette nu når saken likevel til syvende og sist er kommet folket til gode.

Sør-Afrikas forsvarsevne

Forsvarsminister Botha forteller senatet om farlige våpen og stor selvhjulpenhet.

Hetsen mot det hvite Sør-Afrika går videre på alle fronter — også innen idretten. Og mens de europeiske stater aktivt deltar i denne kalde krig mot hvite feller i Afrika, hisser Afrikas svarte stater til direkte krig mot Sør-Afrika.

Hvorledes står så Sør-Afrika rustet til å møte et eventuelt angrep? Litt av svaret får en gjennom en melding om visse uttalelser av den Sør-Afrikanske forsvarsminister Botha. Det heter her:

Sør-Afrika har selv utviklet en rekke farlige våpen. Dette bekjentgjorde forsvarsminister P. W. Botha i en prinsipperklæring i senatet. Blant disse er en antitankmine som ikke kan lokaliseres på forhånd og hvis sprengkraft kan ødelegge enhver tung stridsvogn. Dessuten er det utviklet to ytterst hensiktsmessige kardesker, en napalbombe og et nattsikte for infanterigevær.

I sin erklæring, hvori han løftet litt på sløret over fremstillingen av rustningsmaterieill i Sør-Afrika, betonet forsvarsministeren at Sør-Afrika i forskjellige henseender var selvhjulpent. Republikken fremstiller egne ildhåndvåpen, mørsere og ammunisjon av forskjellig kaliber. Dessuten blir det i Sør-Afrika produsert granater, røkbomber, bomber for jagerfly, sprengstoff og annet materieill. Videre er det utviklet et spesielt kampantrekk for de sørafrikanske soldater.

«Det vil ikke være i den sørafrikanske sikkerhets interesse å komme inn på enkeltheter. For våre fiender har vi imidlertid enda vesentlig farligere overraskelser», sa forsvarsministeren. Rådet for rustningsproduksjon har kunnet utbygge de forhåndenværende innretninger betydelig. Det gjelder også en rekke private industriforetagender. Botha sa at produsentene på det elektroniske område kan dekke

Men mon ikke nu når hele verden synes å ramle omkring oss at tiden er inne til å stå opp fra de døde og tre ut av den kunstig lagede skyggeverden hvori vi befinner oss? Så vil vi igjen vise til det fundament av kjærlighet og guds frykt de stod på, alle de som var med å heve Nasjonal Samlings banner i vårt folk — enten det skjedde i freds- eller krigstid.

forsvarsmaktens behov. Utstyr som er blitt utviklet etter de mest moderne retningslinjer blir fremstillet i Sør-Afrika. Videre har rådet for rustningsproduksjon utviklet et mobilt feltkjøkken, som er så fortreffelig og hensiktsmessig at man for tiden undersøker eksportmulighetene. Dertil er det konstruert en liten feltovn, som spesielt egner seg for mindre troppeenheter.

Stridsvogner har allerede i lengere tid vært fremstillet i Sør-Afrika. På dette område kan Sør-Afrika forsyne sin forsvarsmakt uten hjelp utenfra. Fallskjermere fremstilles likeledes i Sør-Afrika. Da den hensiktsmessige beklædning og utrustning spiller en stor rolle for soldaten under hans deltagelse i kamp, har rådet for vitenskap og forskning i industrien sammen med tekstilprodusentene utviklet et kampantrekk. For første gang i Sør-Afrikas historie eksisterer nu en egen sørafrikansk uniform. Denne skal nu stilles til alminnelig disposisjon.

Forsvarsministeren betonet videre at hendelsene i Afrika krever uinnskrenket vaktsonhet fra republikkens side, spesielt på det militære område. I visse afrikanske stater blir det bygget opp militære stridskrefter. Under kommunistisk ledelse finner det i disse stater sted en infiltrasjonsprosess både på det tekniske og det militære område.

(African Express)

Med «omskolerings-tillegg»

Kjære redaktør!

I nr. 5 av avisen har fru R. sitert en uttalelse av disse «intelligente» voktere i konsentrasjonsleirene som vi «landssvikere» satt i fra 1945 til 1955. Kanskje vi burde begynne å samle setninger og «visdomsord» som falt fra disses munn?

At de var intelligente må vel myndigheten ha ment siden de i sin lønn hadde et tillegg kalt «omskoleringstillegg». Onde tunger blant oss sa at omskoleringstillegget burde vi fanger ha hatt, for vi måtte bl. a. hjelpe disse voktere å skrive ukerapporten som hver uke skulle sendes ned til leiren. Det er fristende å klæ av disse voktere med omskoleringstillegg ved å oppgi navnene på dem, men det får vel være. Dog, er det noen som tviler på det jeg skriver, så kan de få navn og bevis hos bladets redaktør, som vil få det av meg.

(Fort. side 3)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Nasjonenes apartheid

Vi så i Fjernsynet den entusiastiske mottagelse general de Gaulle fikk i det røde Romania og det slo oss at slik burde det igrunnen være. Det var ingen i gamle dage, dengang verden fremdeles var ilage og Europa var dens faste punkt, som blandet seg opp i andre lands indre affærer. I forbindelsen mellom landene var det ingen som spurte etter samfunnssystemet i andre land, og det var ingen som lot seg føre på avveier til skade for eget lands interesser ved snakk om demokrati, internasjonalisme eller alle de andre bedrøvelige ismene. Den eneste ismen som tellet, og som naturligvis bør telle, var nasjonalismen.

Det betød naturligvis ikke at det i eget land var likegyldig hvilket samfunnssystem en praktiserte. Innenlands gikk striden høyt, men en deltok ikke i striden om ideologier utenlands.

Det var den fordervelige og ødeleggende kommunistiske pest som bragte en endring i dette og trakk verden inn i kriger og elendighet. Ikke fordi en i et enkelt land så seg tjent med å gjennomføre et sosialistisk system, men fordi en søkte ut over landenes grenser og skapte den internasjonale kommunisme.

Mot dette reiste det seg naturligvis en reaksjon. Land som med tvang skule velsignes med det kommunistiske samfunnssystem verget seg med nye ideologier og med tilsvarende internasjonal virksomhet. Det var nettopp slik fascismen og nasjonalismen ble til — som botemidler mot kommunismen og som en protest mot borgerskapets selvoppgivelse.

Det er på tide nu at verden finner tilbake til de gamle og prøvede veier og frir seg fra all denne bedrøvelige og livsfarlige internasjonalismen. For nu er vi blitt vel-signet ikke bare med en kommunisme, og en kapitalisme i dollarens tegn som ikke vil respektere landegrensene og folkenes egne ønsker, men også med de utroligste og farligste overnasjonale sammenslutninger. Vi nevner FN med alle dens underorganisasjoner, ikke minst UNESCO, som istedenfor å skape rettferd og fred, skaper strid og krig og utleverer oss i hendene på allehånde folkefremmede interesser. Og vi kan nevne det NATO og den Warszawa-pakt som har delt verden i to stridende leire i våpen mot hverandre på et rent prinsipielt grunnlag og uten at de enkelte lands interesser legges i vektskålen — det måtte da være USA's og Sovjetsamveldets.

Det er opp mot alt dette president de Gaulle har satt sin kongstanke om at fedrelandenes Europa og et fedrelandenes verden hvor hvert land styrer sine egne saker, hvor en ikke blander seg opp i ideologisk strid i andre land. Han ønsker ikke at Frankrike — eller for den saks skyld andre europeiske stater — skal la seg fjerndirigere av overnasjonale organer. Han vil at de enkelte folk selv skal være herre over sin skjebne og ikke bare brikker i overstatlige makters spill.

I det bedrøvelige partipolitikernes Norge har disse ideer ikke vunnet gjenklang. En har jo her alltid lidt av den syke å interessere seg mere for problemer i andre land enn i det egne, og annet enn utslitte politiske programmer og ideer har en jo ikke å by på. Så det er ikke så rart at en forvirret ungdom som ingen stiller krav til og som er blitt så avstumpet i en dårlig skole at de ikke selv kan fostre nye ideer eller føle samhörighet med sitt folk svirrer rundt på vildende veier.

Er det en parallell?

I «Kronenzeitung» i Wien leser vi: «Hvorfor blir tyske soldater fra annen verdenskrig ennu idag, mere enn tyve år etter krigens slutt, fordømt i filmer, bøker og teaterstykker? Fordi man — hverken i vest eller i øst — vil medgi at den tyske soldat faktisk meget ofte og i stor utstrekning var sine motstandere overlegne også når det gjaldt det humanitære. Vårt (Wiener) fjernsyn som vi sjelden har noen grunn til å rose, har i den ganske fremragende fjernsynsserie «An beiden Fronten» hatt mot til å peke på det ut fra eksemplet «Monte Cassino». Mens de «onde tyskerne» skånet moderklosteret til aftenlandets munkevesen, fordi de visste hva det betød for vår kulturkrets, så ødela amerikanske bombefly «Monte Cassino» fullstendig meningsløst. Og det tiltross for at de fra Vatikanet bestemt hadde fått erklært at det ikke var en eneste tysk soldat i klosteret. Eksisterer det — trass i stor forskjell når det gjelder de ytre omstendigheter — noe slikt som en parallell mellom «Monte Cassino» og keiserpalasset i Hue?»

Men at de Gaulles kongstanke likevel har appell kan en se for eksempel i østblokklandene. For hva er det som foregår i Tsjekkoslovakia, i Jugoslavia og i Romania annet enn i første omgang å skape en fedrelandenes østblokk. Og derfor jubelen for de Gaulle i Romania.

I internasjonalismens høyborger USA og Sovjetsamveldet, disse to som har delt verden og tror de kan styre den ved hjelp av slagord og utbrukte ideologier, ser en naturligvis med den største avsky på de Gaulle og hans kongstanke. Og her hjemme, hvor alle partipolitikere er besatt av tanker made in USA, er det vel likedan. Men likevel tror vi nok at det som spirer der borte i øst vil bre seg også til oss i vest. Vi tror at kongstanken vil sprenges både NATO, Warszawa-pakt og FN og all den andre internasjonale samrøringen, og etterhvert bringe verden over i forhold som ikke automatisk trekker enhver stat med seg i ødeleggelsen selv ved sammenstøt i de fjerneste områder.

For det verden trenger nu er jo ikke mere integrasjon som de forrykte énverdenfolkene tror, men tvertimot en nasjonenes apartheid med samarbeid uten sam-

Diskusjonen omkring NATO

I en artikkel i DAGBLADET av major Svein Blindheim om «Norge og NATO (16. mai), som etter min oppfatning inneholder mange korrekte betraktninger — ved siden av litt tull om internasjonalisme som NATO jo nettopp er en representant for, henter jeg noen interessante klipp:

«Det var de på 50 år og mer, min egen generasjon, som fikk oss inn i NATO gjennom fiksfakserier og sannhetsmanipulasjon, denne årsgangen som har 9. aprilkomplekset innebygd i seg, med sin sårede stolthet, med behovet for å finne syndebukker for egen utilstrekkelighet — — —»

«Inntil tåpelighet stolte vi på Storbritannia i 1940, et Storbritannia som kanskje var tjent med og ønsket krig utvidet til Norge, det samme har vi gjort siden 1949 overfor NATO — — —»

«Vi skulle være varsomme med å slå oss på vår bryst, og snakke om å «se til Norge», vi som tapte noen hundre i «krig» i 1940 — med noen hundre sivile i tillegg. Seinere tapte vi 2000—3000 politiske fanger og sivile, en del marinefolk, flygere og soldater, og noen tusen sjømenn, som få gav særlig akt på likevel, unntatt ved festlige høve og kransepålegninger. Så var da NATO helt unødvendig i 1949 for å stanse russisk fremrykking vestover i Europa med makt, slik det ble hevdet. NATO ble skapt av andre grunner enn vi fikk vite, men organisasjonen delte Europa i to, og tvang det enkelte land til å velge. Norges valg var i virkeligheten truffet tidligere under okkupasjonen, på feil premisser, og er enda mer meningsløs idag.»

«Det var kombinasjonen av 9. aprilkomplekset og det fredskomplekset som oppstod under krigen, som førte oss inn i NATO. Det kunne sies mye om dette emnet, for her finner vi sakens psykologiske kjerne. Heller ikke disse spørsmålene skal diskuteres i dagens Norge, etterkrigsgenerasjonene må endelig gro fast i glansbildet av 1940 og okkupasjonstida, om tapper kamp mot verdens sterkeste militærmakt — en bunnfalskhet uten like — men helt nødvendig, for at vi kan

røring. Det vil forhåpentlig snart gå opp også for det splittede nordiske folk, som skriker etter internasjonal integrasjon, men ikke engang i praksis kan samarbeide med sine brødre.

godta NATO-innmeldingen i 1949, da vi var «truet på livet, og umulig kunne greie oss alene, noe 9. april hadde vist.» Dermed er ringen sluttet.

*

Blindheim anfører at han som alternativ til NATO foretrekker væpnet nøytralitet.

Det er en del NS-folk som ikke forstår dette med NATO og hva det står for i forbindelse med okkupasjontiden. De bør studere foranstående.

*

Det har ellers i VG og andre steder vært «slått fast» at nordisk forsvarsforbund ligger utenfor mulighetens grense og at svenskene «motsetter seg det.» Det er med respekt å melde noe godt tøv. Svenskene vil — brent av tidligere smertelige erfaringer, ikke selv ta noe initiativ, men vil ganske sikkert overveie forslag utenfra. Det kan ellers tilføyes at den nye borgerlige regjering i Danmark — i motsetning til sine norske kolleger som trofast dilter i AP-sporene — har nedsatt et utvalg som skal undersøke alle aspekter med hensyn til Danmarks stilling til NATO i forbindelse med valgmuligheten fra 1969 av. Minister K. Helveg sier i den forbindelse til DAGBLADET at «muligheten for et nordisk forsvarsforbund vil bli omhyggelig undersøkt før Danmark treffer vedtak om sin sikkerhetspolitikk etter 1969.»

En får være glad for at mulighetene iallfall blir undersøkt andre steder om den norske regjering og de norske partipolitikere er rystende passive.

J. J.

Med «omskolerings...»

(Forts. fra side 2)

Jeg tar denne gang frem en prest, som på Møllergaten 19 var blant dem som foruten å sørge for vår sjels frelse også skulle sensurere brevene.

Jeg hadde levert et brev til min søster i Trøndelag og skrevet um Trondheim. Prelaten kom inn på cella med brevet og sa at jeg måtte skrive pr. Trondheim, da um var tysk.

Med store øyne og åpen munn sto jeg foran prelaten i 3 — tre — minutter — stum! Så forklarte jeg ham at um var nynorsk og at jeg ofte anvendte det. Noe jeg anså meg berettiget til.

Presten: Å — er det det?

Så kom han seg snøgt ut av celledøra. Så snøgt at jeg slapp unnav fristelsen til å hjelpe ham.

P. D.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Hallvard M. Paasche

*Men nye slekter fødest der korp og dande gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.*

Nordisk integrasjon

Venstres parlamentariske fører, Bent Røiseland, hevdet under debatten i Stortinget om et utvidet samarbeid i Norden at «vi må i lengste laget — også etter de siste dagers hendinger — stå på så god fot som mulig med Storbritannia og ta hensyn til dette i vårt videre arbeid. Dette er avgjørende for vest-europeisk samling at Storbritannia er med, og derfor må vi tøy oss».

Det er besynderlig at vi i Norden må ta hensyn til land som ligger utenfor det aktuelle område, slik som i dette tilfelle Mikrobritannia. Riktignok står nevnte amputerte og kastrerte land oss kulturelt og økonomisk nært, men når det gjelder å intensivere det nordiske samarbeid, burde det ikke tas hensyn til utenforstående land og deres interesser. Det saken gjelder idag, er å utvide det nordiske samarbeid så langt det er mulig, til felles beste for de nordiske land, for å skape en nordisk allianse, enten økonomisk, militært eller på annen måte. Noe bredt anlagt kulturelt samarbeid er det ikke behov for, da vi allerede har og har hatt felles kultur.

Det som hittil har hindret oss i å få i stand et effektivt samarbeide i Norden, er de kjepper stormaktene til standighet har stukket i hjulene. Her gjentar det gamle spillet seg, splitt og hersk. Bakgrunnen for stormaktenes uvilje mot nordisk integrasjon, har vært frykten for et samlet og sterkt Norden som kunne fremstå som en konkurrent til lederposisjon i Europa. Den ledende part i dette spill har hittil vært Storbritannia, men siden imperiet har gått i oppløsning, skulle det være få hindringer til stede.

Derfor er det å håpe at et samlet Norden kan bli en realitet innen overskuelig fremtid. Men så lenge vi har den nåværende parlamentariske situasjon i de nordiske land, er sjansene heller små.

De nesten umerkelige nasjonale strømninger som i den senere tid har vist seg, må slå ut i fullt lys, hvis Norden som stormakt skal bli virkeliggjort. Derfor er det oss, hvert enkelt nasjo-

nalbevisst menneske alt står og faller med. Folket må samles under de nasjonale faner og kjempe for Nordens fremtid.

«De hvites forpliktelser overfor de fargede i Afrika.»

Under denne overskrift leser jeg H. J.s artikkel i Deres avis nr. 9.

Jeg er også en sporadisk leser av avisen, kanskje mest fordi jeg interesserer meg for historie og sannheten der. Særlig Hewins' artikler får en til å tenke på vår historie i dag. At sløret før eller senere må bli trukket til side, så begivenhetene under og etter siste krig må bli lagt fram for folket, så en slipper å høre at vår historie i dag ikke er historie, men historier, må vel alle kunne kreve. Et folk kan ikke leve på historiske forfalskninger.

Dette interesserer neppe H. J. Han fantaserer bare om sosialisme og dens vesen. Han vil at vi skal hjelpe det afrikanske folk over all måte. Dette er vel og bra nok, men hans resonnmang er temmelig ulogisk. Han sier: «Vi må sørge for at ikke negrene diskrimineres, og gjerne sende penger slik at de ikke tvinges til å arbeide». Folk som ikke skal eller vil arbeide når de er friske, diskriminerer seg selv. Vi har nok dessverre mennesker her i landet som helst vil ha trygd, selv om de er friske og arbeidsføre. Jeg tror ikke at disse blir sett på som særlig nyttige samfunnsmedlemmer. Kan ikke folkene i u-landene lære seg til å arbeide, har de neppe livets rett — de vil før eller siden bukke under og bli borte. Ta for Dem historien, herr H. J., les og tenk, så vil De lære å forstå hva livet har krevd og krever i dag av enhver.

Sosialistisk innstilling er jo de fleste mennesker i dag. Men på hvilken måte sosialismen skal hevdes, er det vel dyp uenighet om.

Dersom De regner det for sosialisme at folk demonstrerer og farer fram som ei «oskere» i gater og veier, skriker og skråler, setter seg opp mot politi og myndighet, da tror jeg det er H. J. som har flyttet kulturen hundre år tilbake og ikke redaktøren i denne

avis. Og dersom dette er form for sosialisme, så fri og bevare oss fra den.

Videre sier H. J.: «Vi må legge forholdene så til rette for u-landene at de kan konkurrere med oss på det frie marked». Men hvordan skal de kunne konkurrere når de ikke skal arbeide? En kan være fristet til å spørre om H. J. har skrevet sin artikkel i søvne eller i bakrus.

Så snakker H. J. om kristen plikt. Ja vel, er H. J. kristelig, eller er det bare hyklerisk: Er han det første ste, kan han informere seg med hva en av kirkens fremste sa for noen år siden, jeg siterer: «Skal det fortsette slik som det gjør idag, vil menneskeheten uvilkaarlig gå til grunne».

Dersom H. J. er en slags fanatisk sosialist, vil jeg minne ham om hva en professor sa til studentene ved en immatrikulering en høst. Han sa: «Studenter, bli ikke fanatikere, for fanatisme er fornuftens verste fiende».

Litt til om denne diskrimineringen som stadig tutes i ørene på folk. Jeg tror at Martin Luther King hadde gjort bedre nytte for negrene i Amerika om han hadde holdt dem til å gå på skole og gitt dem opplysning for å bli likeverdige i kultur, i stedet for å gå ut på veier og gater med bråk. Her vi jeg minne H. J. om et ordtak som han bør merke seg ganske ettertrykkelig, det lyder: Kunnskap er den stige som fører til overmannens like.

Ennå litt om H. J.s kristenplikt. Dersom han er kristen slik folk flest legger i ordet i dag, vil jeg anbefale ham å gå i sitt lønnkammer og revidere seg selv, slik at han kan gjøre som Per Gynt, nemlig notere i sin dagbok: Kom senere hen til andre resultater

At en kan dra visse slutninger om H. J.'s innstilling går klart fram i slutten av hans artikkel, der han sier at vi må gi sør-afrikanerne våpen så de kan få gjort opprør og kvitte seg med de kvite i landet. Dette er verken kristendom eller sosialisme, men en rå tankegang som ethvert normalt menneske vil ta avstand fra.

U-landene må gjennomgå den utviklingsprosess som

(Forts. side 8)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armenieren Jerwand Dshanian

Vi hadde fått utdelt vår matrasjon og hadde lyttet til festlige musikktoner som var kommet så uventet og det satte opp vårt humør. Vi fulgte med så godt vi kunne på veien gjennom Østerrike hvor både landskapet, bondegårdene og menneskene adskilte seg sterkt fra det vi hadde iaktatt i Romania og Ungarn. For Østerrike gikk for å være et av landene innenfor den såkalte Donau-federasjon gjennom tidene. Det som særlig gjorde inntrykk på oss var de velklede østerrikske gjeterne, noe som stakk sterkt av fra det vi fra Sovjet-Unionen var vant til. De var iført en vakker østerriksk folkedrakt og de var utstyrt med en hatt som forekom oss å være i europeisk stil. Og dette hodeplagget som imponerte oss mest syntes vi lite passet en vanlig gjeter. De forekom oss som gentlemen i en gallaforestilling på operaen. Gjeteren foredro sin melankolske folkemelodi på fløyten mens paraplyen elegant hang på armen, slik ledet han saufløyten gjennom de vakre, romantiske dalførene som vi ble så henrykte over. Den aristokratiske utseende unge gjeter som vi så ofte traff igjen på ferden gjennom Østerrike, hadde i den grad opp tatt vår oppmerksomhet at disse østerrikske gjeterne i deres maleriske drakter ble samtaleemne lang tid etterpå for oss sovjetkrigsfanger.

Vi befant oss jo også i valsekongen Johan Strauss' fedreland, hvis folkemelodier foredratt av de flott antrukne gjeterne vi ikke kunne oppfatte i farten på grunn av togarmen, men som sikkert nok har gitt den gode Strauss temaer til hans mange strålende valser.

Fangetransporten vår stoppet tilsist ved en av de

renslige, velordnede plattformene i Østerrikes hovedstad Wien. Og rensligheten slo oss hvor vi kjørte gjennom enkelte av storbyens stillferdige kvartaler, hvor velklede borgere av byen hastet travelt avsted gjennom de renholdte gater. Og så her møtte vi igjen Strauss, hvis kjente melodier fra kringkastingen klang igjennom stasjonens høytaleranlegg.

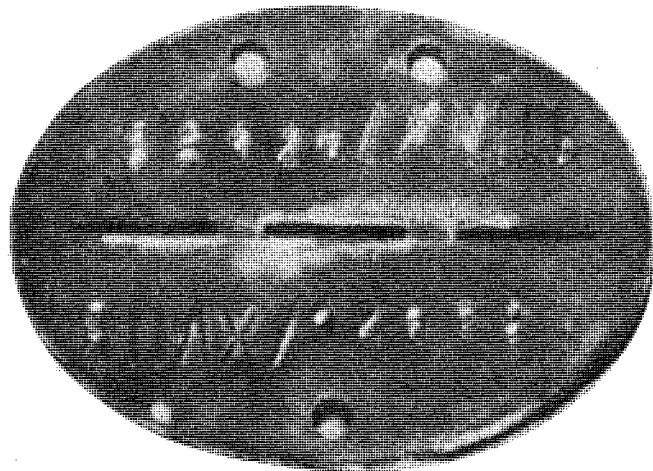
Imponert over alt vi hadde fått se under reisen gjennom Donaulandene kom vi frem til en oss fullstendig ukjent by i Østerrike ved navn Krems. Her ble dørene igjen slått opp og vi kom oss ut for å gå direkte inn gjennom porten til den kolossale fangeleiren som lå et stykke bortenfor, på den motsatte side av jernbanestasjonen. Og dermed var vi påny underkastet leirdisiplinen bak piggrådsperring og plankegjerd.

Den første fangeleir i Vesten.

Her i byen Krems i Østerrike fikk vi da vår første leir i Vesten. Enhver av oss fikk utlevert et fangenummer i blikk, hvor der ved siden av fangenummeret også sto XVII, hvilket var selve leirens nummer, det vil si Stalag XVII. Mitt eget fangenummer var 85926/XVII. Dette nummer hadde jeg i alle fangeleirene hvor jeg ble sendt like til krigens slutt. Ingen hadde interesse for ens person, enn si navn, man var bare et nummer.

Stort sett var østerrikerne velvillig innstilt til krigsfangene fra Sovjet. I leiren fantes der utallige krigsfanger fra hele det av tyskerne besete Europa. Vi fikk inntrykk av at de italienske kokker som kom og ga matrasjonen til oss fikk bevege seg langt friere enn oss som

(Forts. side 8)

Fangemerket som forfatteren hadde i alle fangeleire helt til krigen sluttet. En hadde ikke noe navn — bare et nummer.

Marinehistorie 1939—40:

Da Churchill lot tyskerne slippe inn i Scapa Flow

Og mistet ROYAL OAK — i motsetning til løytnant Bonsak som skapte norsk marinehistorie ved å senke BLÜCHER.

Fra en spesialkorrespondent i London.

Kapteinløytnant Prien og hans besetning i Wilhelmshafen etter det vellykkede angrep mot Scapa Flow hvor ROYAL OAK ble senket.

En ny bok med titlen «The Far and the Deep» av Commander Edward P. Stafford i den amerikanske marine (Arthur Barker, London) viser at Winston Churchill, First Lord of the Admiralty, var enda mere inkompetent i 1939 enn hans etterfølgende behandling i 1940 av det norske felttog leder en til å anta.

Commander Stafford forteller at Churchill fikk følgende advarsler om mulighetene for et tysk u-båt raid mot det formodede «uinntagelige» Scapa Flow, hovedbasen for den britiske Home Fleet i de første måneder av annen verdenskrig.

1. En alarm om et angrep av denne art hadde 17. oktober 1914 ledet til den fremskynnede evakuering av Home Fleet fra Scapa Flow og midlertidig spredning blant Orkenøyene («The Gathering Storm», side 336).

Dette skjedde nøyaktig 25 år minus tre dager før løytnant Günther Prien, kommandør på U-47 faktisk lykkedes i å trenge inn i Scapa Flow med ødeleggende virkning!

I betraktning av at Churchill faktisk gav invasjonen i Norge prioritet ved planleggingen 14. oktober 1939 og at han også forberedte mineleggingen av norsk territorialfarvann slik britene gjorde i første verdenskrig, er det nesten utrolig at han ikke forutså og forpurret et nytt tysk forsøk mot den britiske marines nøkkelbase.

Når alt kommer til alt, så var jo Churchill selv ivrig opptatt med å modernisere britiske planer fra første verdenskrig for operasjoner i nord og faktisk

skulle sette igang begge norske aksjoner fem måneder senere.

Han visste også, som enhver amatørtaktikker, at tyskerne på sin side måtte arbeide med planer for aksjon i de nordlige farvann fra første verdenskrig — for eksempel med de velkjente planer beskrevet av Viceadmiral Wolfgang Wegener i hans bok «Die See-strategie des Weltkriegs» (1929), som senere ble avslørt å være «Hitlers marinebibel». Den var i virkeligheten grunnlaget for Tysklands Weserübung-kampanje mot Norge i april 1940.

Hva mere er, Churchill forutså i virkeligheten muligheten av den tyske aksjon mot Scapa Flow i 1939. 5. september 1939 hadde han personlig innsisert Scapa Flow, «the true strategic point from which the British Navy can control the

exits from the North Sea» (s. 335) — (det avgjørende strategiske punkt hvorfra den britiske marine kan kontrollere utløpene fra Nordsjøen.) «Danger from beneath the waves, more serious with more powerful U-boats, danger from the air» (Fare fra under bølgene, alvorligere med kraftigere u-båter, fare fra luften) noterte han (s. 339). Likevel gjorde han intet effektivt med det, skjønt Scapa Flow på den tid var omtrent den havn i verden som var lettest å forsvare.

Han visste at tyskerne «to eller tre ganger» (s. 336) var blitt rapportert å forsøke å komme inn i Scapa Flow.

Commander Stafford tilføyer: «To ganger under krigen 1914—18 hadde krigs-u-båter forsøkt å bryte inn i Scapa Flow». Faktisk forsøkt!

Historien var heller ikke den eneste ledertråd. Stafford kompletterer bildet.

2. Tidlig under 1939—45 krigen, sier han, sendte admiral Karl Dönitz, sjefen for Tysklands ubåt-flåte «en ny ubåt for å rekognosere forsvaret av Scapa Flow» (Ved kaptein Wellmer, som skulle orientere kaptein Prien 1. oktober).

3. «Det ble tatt en bunke luftfotografier fra stor høyde (av tyskerne) 11. september.» (Stafford)

4. «Så kom en ny serie luftfotograferinger (fra tysk side) som viste de hindringer som vaktet innløpene til the Flow» (Stafford)

Hvorledes i all verden,

(Forts. side 7)

Sannheten om Østerrikes «Anschluss»

«Spiegel» sprenger en bombe på tredveårsdagen. — Et ukjent brev fra Schuschnigg til Hitler.

Pressen har i en menne-skealder nu tutet oss ørene fulle med Hitlers overgrep mot Østerrike i forbindelse med Anschluss 13. mars 1938. En må vel ha lov til å si at «Spiegel» slipper noe av en bombe når publikasjonen i forbindelse med tredveårsjubileet offentliggjør et hittil ukjent brev fra Østerrikes siste kansler Kurt von Schuschnigg til Adolf Hitler av 11. juni 1938. Schuschnigg var på dette tidspunkt anbragt som såkalt «Ehrenhäftling» i Buchenwald, forøvrig innkvartert der sammen med sin frue. Brevet har følgende ordlyd i oversettelse:

«Av fri vilje og uten å være oppfordret til det av noen ber jeg om å få avgitt følgende

Erklæring

som jeg ber om blir viderebefordret:

Jeg overtok i juni 1938 først etter sterkt påtrykk og meget mot min vilje utnevnelsen til bundeskansler. Jeg måtte tilslutt motta den da jeg ble møtt med innvending om statsnødvendighet.

Jeg har spesielt og prinsipielt aldri latt det råde noen tvil om at jeg holder det fredelige samarbeide med Det tyske rike for uungåelig og at en kombinasjon rettet mot dette aldri kunne komme på tale for Østerrike.

Mine anstrengelser innenrikspolitisk dreiet seg om tilfredsstillelse, utenrikspolitisk om mest mulig nært samarbeide med Riket. Jeg trodde og håpet fra Østerrike av å kunne skape en bro som der Führer og Ri-

ket i gitt tilfelle med fordel kunne benytte seg av.

I løpet av sommeren og høsten 1937 innleverte jeg to ganger min avskjedsbegjæring fordi jeg fysisk og psykisk ikke lenger følte meg min oppgave voksen.

Jeg var flere ganger på randen av nervesammenbrudd. Dessuten hadde jeg personlige grunner (jeg ville gifte meg, noe jeg hadde avtalt for tiden etter min demisjon). Dessverre lot jeg meg bevege til å forbli i embetet.

På grunnlag av den samtale som der Führer innvilget meg i Berchtesgaden, har jeg gjennomført innholdet av den av meg utferdige avtale.

Jeg innleverte etter den tidsbestemte gjennomføring påny min avskjedsbegjæring. Jeg anså meg for utbrukt og holdt en avløsning for riktig (Jeg foreslo utenriksminister Schmidt). Innvendingen om at dette stod i klasse med faneflukt, bøyet jeg meg for og forble dessverre — og for meg tragisk — stående.

Jeg har utvilsomt bedømt de faktiske forhold feil. Det viste seg snart utelukket å forhindre reaktiviseringen av partiet. Til samme resultat kom sikkerhetsministeren dr. Seyss-Inquart.

Vi forsøkte i fellesskap — gudskjelov med godt resultat — å hindre faren for sammenstøt, som ble større og større for hver dag.

Jeg var blitt enig med herr sikkerhetsminister Seyss-Inquart om at det ikke var tillatt å bære partimerker i tjenesten.

I Steiermark fulgte embetsmenn og lærere i skolene ikke lenger mine anvisninger, med den bemerkning at bundeskansleren og Frontführeren ikke angikk dem lenger, de var underlagt sikkerhetsministeren, tiltross for at denne dengang intet visste om det og jeg var innforstått med ham.

Således kom jeg i første uke av mars til den beslutning som Frontführer å utskrive en folkeavstemning.

Jeg regnet med at nasjonalistene ville delta i avstemningen og var rede til å gi alle konsesjoner. For karakteren av avstemningsresultatets tyske karakter, som jeg anslo til 70 % ville jeg personlig dra omsorg.

Utviklingen har gått raskere og annerledes en jeg trodde.

(Forts. side 8)

En storm av begeistring bruste mot Adolf Hitler og de tyske tropper ved innmarsjen i Østerrike. En folkemasse på hundretusner overvar på Wiener Heldenplatz proklameringen av det stortyske rike.

Norge i brennpunktet . . .

(Forts. fra side 1.)

og den har ikke vært tilgjengelig for historikere. Blant annet er det en kjennsgjerning at dr. Ørvik ikke har fått anledning til å se den, enn si gjøre bruk av den.

Og dr. Ørvik slår selv fast i sitt forord av 1953 det som er grunnlaget for Hewins' artikkelserie:

«Det ideelle ville selvsagt ha vært om jeg også hadde kunnet korrigere mine opplysninger med offisielt britisk materiale, men av forskjellige grunner har det ikke latt seg gjøre.»

Men trass i manglende kildearbeide både fra norsk, men spesielt da fra britisk side, har forfatteren kommet frem til konklusjoner med hensyn til norsk nøytralitet og britisk maktpolitikk overfor Norge om hvilke han selv anfører: «Konklusjonen kan virke overraskende, men har faktisk tvunget seg fram ettersom jeg har arbeidet med stoffet.»

Det er altså ikke så forbausende når oberst Faye, som selv hadde kommandoen i Finnmark over grensetroppene mot Sovjetsamveldet etter den norske kapitulasjon, men ikke vil innrømme det merkelige i dette når krigen etter sigende fortsatte med Tyskland, i forordet reserverer seg slik med hensyn til dr. Ørvik og hans konklusjoner:

«Han har stått helt fritt med hensyn til metode og materiale. De konklusjoner og teorier som han har trukket ut som resultat av sine studier og undersøkelser står helt for hans egen regning.»

Selv idag er det noen forvirrede hoder her tillands som fremdeles ikke forstår at det var vestmaktene og ikke Tyskland som trakk Norge inn i verdenskrigen i 1940 og som påførte oss okkupasjonen og alle ulykker som fulgte i dens spor. Og det er også fremdeles de som mener at Quisling tøvet når han i desember 1939 uttalte sin frykt for en britisk aksjon mot Norge, en aksjon som da ville utløse katastrofale tyske og russiske mottiltak.

Det kan da være av betydning atter å slå fast, og denne gang med Forsvarets offisielle historiker dr. Ørvik som kilde hvorledes det virkelige hang sammen. Ørvik skriver på side 299 bl. a.:

«De beslutninger som ble truffet på den britiske regjeringens møte den 22. desember 1939, var følgende: Man kunne rette en diplomatisk protest til Norge i anledning av tyskeres misbruk av dets territorialfarvann, og stabs-

sjeffene ble instruert om å granske de militære konsekvenser av eventuelle fremtidige tiltak på skandinaviske jord. De fikk også bemyndigelse til å utarbeide planer for landsetting av en styrke i Narvik til hjelp for finnene og å utrede de militære følger av en tysk besettelse av Sør-Norge. (Churchill II 132 — Uthevelsene av oss.)

Churchill legger til at «ingen eksekutive ordrer kunne gis Admiralitetet». Men dette betyr ikke annet enn at den britiske regjering ikke ønsket noen øyeblikkelig minelegging i Det er ikke ensbetydende med at hele Churchills aksjonsforslag ble forkastet. Tvertimot, i og med at man for alvor begynte å utarbeide de planer for landsetting av en britisk styrke i Narvik og de forholdsregler en måtte ta for å møte tyske mottiltak (uthevet av oss) i Sør-Norge, var Norgesaksjonen i virkeligheten akseptert i prinsippet og satt på programmet over nær forestående militære operasjoner. Det hadde vært sterke grunner for å gjøre det tidligere, og det er slett ikke umulig at det tilslutt ville ha blitt forsøkt uten noe Finnlands-påskudd, men i og med at dette forelå var det hele blitt så mye lettere. Den moralske siden var endelig i orden, operasjonen kunne kamoufleres som en Folkeforbundsaksjon til vern for små nasjoners leverett med et regulært korstog mot aggressornasjonene. Og var først hjelpeaksjonen godtatt og iverksatt, ville en hel del andre ting komme av seg selv. Det kunne arte seg som en kjedereaksjon hvor en handling førte med seg en rekke andre. Først Finnlandshjelpen som naturlig ville gli over i full kontroll over malmfeltene og de norske kystfarvann. De allierte har neppe hatt klare forestillinger om hva som videre ville hende. Men de må nødvendigvis ha innsett at Tyskland kunne ikke rolig sitte å se på at de allierte skaffet seg slike fordeler rett for nesen på det. (Uthevet av oss). Resultatet ville temmelig sikkert bli en tysk invasjon i Sør-Sverige og muligens Sør-Norge, hvilket igjen ville føre til en skandinavisk front hvor tyskerne måtte slåss langt fra sine baser, med ustabile forsyningslinjer og i et vanskelig terreng.»

Men hva skulle så britene gjøre med den svenske og den norske nøytralitet, spør Ørvik og svarer:

«Skulle man av formelle hensyn la disse to lilleputtstatene hindre et foretagende som kanskje kunne avgjøre hele krigen, uten særlig risiko for hverken England eller Frankrike? Begge disse hadde (i likhet med Tyskland, som vel må bedømmes på samme måte. Vår bemerkning) sin fremtidige eksistens som stormakter å tenke på og mente selv at de med sin beste vilje ikke kunne forsvare å ta slike hensyn. Vanskeligheten måtte overvinnes og i hovedsaken kunne det bare skje på to måter. Enten ga Norge og Sverige godvilleg sitt samtykke til at de allierte intervenerte og hjalp Finnland, eller man ble nødt til å bruke makt. (Uthevet av oss).»

Hewins har som kjent ved flere anledninger og sist i artikkel nr. 3 i FOLK OG LAND nylig understreket at det må ha foreligget en avtale mellom den britiske og den norske regjering i all hemmelighet om godtagelse av en britisk okkupasjon. Ørviker skriver bl. a.:

«En «jernhård» innsats, med en hensynsløs nedkjemping av all motstand vil aldri være britenes første alternativ. De er vant til å forhandle seg fram, ordne tingene i minnelighet, finne kompromisser. Først når alle andre utveier er stengt, kan det komme på tale å bruke kraftigere midler. Det hele ville avhenge av nordmennenes holdning, og britene var fra første stund klar over de store fordeler som lå i at Norge og nordmennene godvilleg støttet deres aksjon. (Uthevet av oss).»

Selv om Norges forsvar neppe kunne betegnes som en militær faktor av betydning ville det allierte foretagende bli adskillig mere komplisert om man ble nødt til å regne med den mulighet at nordmennene motsatte seg intervensjon med våpenmakt. Det ville kreve en langt større militær innsats enn en fra først av hadde regnet med, og de allierte ressurser i så måte var små nok fra før. Dessuten kunne en risikere at Norges tradisjonelle goodwill overfor England ville gå tapt om man i for stor grad satte folkerettslige hensyn til

side, og med makt prøvde å tvinge fram resultater. Stemningen kunne slå helt rundt fra pro- til anti-engelsk og enden på det bli at Norge gjorde felles sak med Tyskland. (Jfr. Quislings innstilling. Vår bemerkning.) Invasjon og okkupasjon av et område med en fiendtlig innstilling befolkning, som attpåtill ville få støtte av den tyske vernemakt og «die Luftwaffe», hadde utsikt til å bli en kostbar affære og vinningen kunne da lett gå opp i spinningen. Det var nettopp en tilsvarende situasjon de allierte ønsket at tyskerne skulle komme i, men de ville nødvendig havne i den selv.»

I en fotnote anfører forfatteren på basis av en britisk kilde at «de allierte virkelig regnet med en mulighet for at Norge kunne bli tvunget over på tysk side.»

Dr. Ørviks bok beskjeftiger seg jo ellers med handelskrigen og handelsforhandlingene mellom England og Norge på denne tid og han peker på den blanding av eftergivenhet og press i handelsforhandlingene som var et middel også til å oppnå norsk godkjennelse av britisk intervensjon i Norge. England gjorde en rekke uventede og for nordmennene fullstendig forvirrende innrømmelser med hensyn til norsk eksport til Tyskland. Og dr. Ørvik skriver om dette:

«Hvis Storbritannia derfor mente å kunne få fullstendig kontroll med malmtransporten innenforholdsvis kort tid, var det ikke noen særlig risiko forbundet med inntil videre å gi Norge ganske vidtgående eksportinnrømmelser. Før det ble aktuelt å innfri disse langsigtede forpliktelser, ville situasjonen ha forandret seg slik at videre leveringer til Tyskland ikke lenger kunne komme på tale. Det som var det avgjørende i øyeblikket, var å gjøre nordmennene forsonlig stemt og styrke den alminnelige sympati for de allierte og deres sak. Så fikk det ikke være så nøye om nå tyskerne fikk litt ekstra mye fisk og metaller et par måneder fremover.»

Og i forbindelse med Quislings uttalelser i Berlin i desember 1939, siste gang han overhodet snakket med Hitler eller andre av de tyske ledere før 9. april 1940, kan det være på sin plass å sitere hva dr. Ørvik anfører om situasjonen på side 325:

«Fra slutten av november 1939 til begynnelsen

av januar 1940 hadde tyskerne hatt gode grunner for å stemple tonnasjeavtalen som unøytral, og det er sannsynlig at den i dette tidsrommet, sammen med den konsentrerte, britiske presspolitikken overfor Norge, har øvet en vesentlig innflytelse på Hitlers disposisjoner. Men fra midten av januar 1940 og fremover var ikke dette argument gyldig lenger. I januar-februar ble nemlig skjevheten rettet ut ved at Tyskland fikk kompensasjon. De store fordeler og rettigheter som tyskerne ble innrømmet i de norsk-britiske og norsk-tyske handelsavtalene, var mer enn tilstrekkelig for igjen å stabilisere likevekten i Norges økonomiske nøytralitet.

Dette må tyskerne selv ha innsett. Ellers ville de ha protestert energisk utover vinteren. Når tonnasjeavtalen plutselig fikk ny aktualitet i midten av mars 1940, var det ganske andre hensyn som lå til grunn. Det hele må sees på bakgrunn av Finnlandskrigens opphør 13. mars 1940 og de følger dette fikk for invasjonplanene.

I begynnelsen av mars hadde både de allierte og Tyskland hatt sine aksjonsplaner ferdige, og begrunnelsene var klare på begge sider. Storbritannia og Frankrike skulle komme over for å hjelpe Finnland, og Tyskland ville komme dem i forkjøpet for å hindre en intervensjon som kunne gi de allierte kontroll over Skandinavia. Den finsk-russiske våpenstillstanden forandret ikke realiteten i disse planene, men den gjorde det nødvendig for begge parter å finne nye påskudd, og her er det tonnasjeavtalen kommer inn i bildet for tyskeres vedkommende.

Men, skriver dr. Ørvik, tyskerne

«må ha vært klart på det rene med at tonnasjeavtalen ikke lenger var noe gyldig argument og at den egnet seg dårlig til å bevise Norges brudd på nøytralitetsreglene. Da de så omsider fikk beskjed om at også britene hadde begynt sin aksjon (Uthevet av oss) så ikke tyskerne lenger noen fordel i å svekke en god, reell grunn med å dra inn et dårlig fundert påskudd. Tonnasjeavtalen ble derfor lagt til side, og den fulle vekten av den tyske propaganda ble lagt på den britiske mineleggingen.»

Da Churchill . . .

(Forts. fra side 5.)

kan man spørre, var det mulig for den berømte British Royal Navy, under ledelse av verdenskrig 1's First Lord, Churchill, ikke å bli oppmerksom på all denne tyske aktivitet, tilsjøs og i luften, rettet mot hjertet av britisk forsvar i 1939?

Commander Stafford tilbyr ingen tilfredsstillende forklaring på Churchills tilsynelatende grove pliktforømmelse. Ja, Churchills navn er ikke engang nevnt i serien med beretningen om Priens triumf i den churchillvennlige SUNDAY EXPRESS 28. april 1968!

Churchill selv var tydeligvis meget klar over den skyld som hvilte på ham i denne forbindelse. Karakteristisk nok skaper han forvirring omkring saken i sitt forsøk på å sikre seg selv

Det er vel en nokså lett-vint sluttning dr. Ørvik trekker når han hevder at den i høy grad unøytrale tonnasjeavtalen var et dårlig fundert påskudd. Men han har naturligvis rett i at den direkte britiske aksjon overhodet ikke lar seg diskutere som berettiget grunn for tysk motaksjon.

Han anfører forøvrig selv i en fotnote at den tyske marineattaché, Richard Schreiber, som så ofte har vært nevnt i forbindelse med Quisling, både under forhandlingene med Norges Rederforbund 1940—41 og ved senere anledninger bestemt hevdet at «tonnasjeavtalen var den virkelige grunn til tyskernes invasjon 9. april 1940.» Han nevner også en episode som er omtalt i skipsreder Thos. Fearnleys dagboksoptegnelser. Under en diskusjon mellom Schreiber og Fearnley ropte Schreiber: «De er medskyldig i at vi har okkupert Norge.» Det var ikke Altmarkaffæren som fikk tyskerne til å foreta invasjon av landet. Det var tonnasjeavtalen. Den var nemlig unøytral.

Fremstillingen som vi har gitt noen glimt av her, har sin spesielle interesse fordi det dreier seg om en offisiell fremstilling, utgitt av Forsvarets krigshistoriske avdeling. På basis av den må det være grunn til å kreve at norsk presse — og delvis også norske historikere — opphører med å skrive ensidig om «det tyske overfallet på Norge». Skal noen ha skylden for Norges ulykke — bortsett fra de norske partipolitikere — må det i første rekke bli Churchill og Storbritannia.

Oscarsborg angripes 9. april 1940, men løytnant Bonsak sørget for at tyskerne mistet den tunge krysser Blücher.

en pidestal for fremtiden i sine krigsmemoarer.

For det første deler han Scapa Flow-aksjonen opp i to avdelinger, på sidene 330 og 380, med en haug av uvedkommende saker imellom.

For det annet gir han følgende skrupelige unnskyldning: «Da jeg var en nykommer var jeg immun overfor bebreidelser» som «lett kunne ha blitt politisk fatale for en eller annen minister som kunne ha vært ansvarlig for førkrigsforholdsregler.» (s. 387)

Hvorfor «immun»? Han kjente admiralitetet inn og ut gjennom de siste 25 år eller mere og det var hans lidenskap. For det annet hadde han vært First Lord påny i seks uker før Prientrengte inn i Scapa Flow. For det tredje var Churchill klar over at Scapa Flow var «the true strategic point» og hadde av den grunn innsisert basen grundig seks uker tidligere og hadde gitt sine defensive anbefalinger! 14.—15. september 1939. (s. 338).

Det er visse ting utrolig at Prient ikke ble «politisk fatal» for Churchill — på samme vis som det også er utrolig at Churchill fikk den høyeste stilling på vraket av det norske felttog som han så skammelig forkludret i april-mai 1940.

Det er nødvendig å si disse ting trede år etter hendelsen hvis den voksende generasjon skal komme bort fra den fantastiske propaganda, «personkultusen» og direkte forfalskning av historien under og etter annen verdenskrig.

Scapa Flow-historien fra 1939 er bare en av utallige propagandaforvrenninger slik den ble berettet og Commander Stafford har ydet en internasjonal tjeneste ved å beriktige den (Legg ellers merke til at beriktigelsen ikke kommer fra en britisk forfatter!)

Når en tenker over saken,

så viste en norsk «nazi» betydelig større fantasi og initiativ enn Winston Churchill under lignende omstendigheter, nemlig løytnant August Bonsak!

Istedenfor å miste et krigsskip (Royal Oak) med 786 offiserer og mannskap, slik Churchill klarte å prestere i Scapa Flow, kostet nordmannen fienden en splinter ny 10.000 tonn tung krysser, Blücher, med nesten alle ombordværende, og hva mere var, alle de tyske invasionsplaner og okkupasjonsstaben 9. april 1940.

«Det offisielle Norge» går svært stille i dørene når det gjelder denne største bedrift, som kostet de tyske invaderere omkring 8 timer og kunne ha gitt Nygaardsvoldregjeringen en sjanse til å forhandle om en ærefull våpenstillstand, hvis regjeringen og generalstaben ikke hadde vært på flukt mot Sverige (9. april 1940).

Det er derfor grunn til å gjenkalle i erindringen Ralph Hewins' beskrivelse av Bonsaks historiske dåd i «Quisling — profet uten ære» (side 223—25):

«Fra 1930 til 1940 hadde løytnant August Bonsak vært artilleriinstruktør. Fra mars 1940 var han nestkommanderende for tre 28 cm kruppkanoner fra året 1892 på Oscarsborg, krigsfestningen 25 kilometer sør for Oslo som Koht satte sin lit til. En av kanonene hadde kjølenavnet Moses, fordi den var ramlet i sjøen da den skulle heises på plass, visstnok i året 1900. Dens kamerater ble derfor kalt Aron og Josva.

1. april ble femti mann av den sytti mann sterke garnison postert på andre steder, og seks dager senere ble disse erstattet av 25 ferske rekrutter. Neste dag da Storbritannia la miner i norske farvann, telefonerte kommandanten, oberst Birger Eriksen, til Bonsak at han skulle «fyrer så snart det var noe å fyre på», men bestemte samtidig at der ikke skulle blases alarm «for ikke å skremme rekrutene». Bonsak viste dem da hvordan han fikk museumsgjenstan-

dene til å virke. Om natten satte han fenrik Høye til å passe telefonen til kaptein Sødem (den kommanderende offiser), sersjant Rækken til å ta seg av Moses og sersjant Strøm til å ta seg av Aron. Selv overtok han Josva. Ingen andre enn han selv var øvet kanonskytter. Omtrent kl. 3 viste der seg en mørk skygge i målsøkeren på 1800 meters avstand, det ble kontrollert av Bonsak selv. Så sprang han til Moses, siktet og fyrte av en 345 kgs. granat, som traff dekket på krigsskipet som kom oppover. Deretter sprang han til Aron, fyrte og traff skipet i vannlinjen midtskips. Samtidig åpnet to batterier på Drøbaksiden ilden. Det ble en forferdelig eksplosjon, et flammende, blendende glimt lyste opp hele landskapet. Den flunkende nye Blücher, invasjonens 10.000 tonns flaggskip, var ferdig. Ombord var okkupasjonens administrasjonsstab og hele reguleringsplanen for Weserübung!

Kommandørkaptein Anders Andersen, 61 år gammel, pensjonist, som var møtt frem på Oscarsborg dagen før for å gjøre hva han kunne», gjorde det endelig av med skipet. Han var videregående kjent som «Fingeren», fordi han kunne løfte sin egen vekt med en finger. Men hva som var viktigere: hans sikte var førsteklasse. Han fyrte av en 150 kgs. torpedo (modell 1915) mot det flammende skrog. Etter nok en torpedo gikk skipet til bunn. (Den tidligere 100 kgs. modell var året før blitt erstattet med en på 150 kg — ellers ville torpedoen ikke ha trengt igjennom Blüchers panser).

Det var dette torpedobatteriet kaptein Kullmann i 1932 hadde nektet å betjene!

Dette var en stor og maritim seier, den mest fremtredende triumf som de norske styrker oppnådde under egen kommando under hele krigen. Man skulle ha trodd at Bonsak ville bli litt av en nasjonalhelt. Men her må vi erindre at vi har for oss Norge, drømmenes land. Etter krigen ble Bonsak — i stedet for å få erstatning for sine personlige eiendeler som gikk tapt under den tyske kontra-ild — forbudt å bære norsk uniform. Han ble dømt for «økonomisk landssvik», fordi han sammen med 146.000 andre nordmenn, etter den norske kapitulasjon arbeidet for tyskerne. Han var også — etter sin egen overbevisning — blitt medlem av NS. Og han hadde begått den utilgivelige synd å gjøre det riktige på den riktige måten i det rette øyeblikk — og hadde derved blottstillet sine overordnede udugelighet.

Tyskerne var mere rausere. Da Bonsak senere arbeidet i en leir på Ørlandet, sendte leirkommandanten bud etter ham for at han skulle treffe en tysk general som var der på besøk. «Får jeg presentere den norske løytnant som kostet Tyskland 165 millioner gylne riksmark — og vårt stolte flaggskip Blücher.»

Nordmennene satte Bonsak i fengsel og lot ham dø i fattigdom og skam, denne mann som kunne ha reddet dagen, om noen

i den norske regjering hadde hatt fantasi og mot til å følge opp hans bedrift.»

Når skal norsk krigshistorie bli omskrevet så den stemmer med de faktiske forhold av en nordmann? Må vi for alltid stole på Hewins? Eller må neste objektive porsjon komme fra en amerikansk ekspert som Commander Edward P. Stafford, U. S. Navy?

Slik er de spørsmål som antydes av Ralph Hewins i hans tre artikler nylig om de britiske og norske «Establishments» i FOLK OG LAND. Og med det norske «Establishment» menes da det en på norsk kan kalle «det offisielle Norge».

Lip

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær. Møtetid kl. 19.30.

Månadsbladet

FRIHUG

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse- og samfundsspørsmål, spennende fylgjetonger, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Årspris kr. 25,—. Postgiro for bladpengar 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgjevar: Erling Seim, Kinn

ANNELIESE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

Ditt blad er avhengig også av din støtte!

HYBEL!

Ung gudbrandsdøl søker hybel, helst frå 1. sept., men kan eventuelt ta den tidligere. Interesserte kan vende seg til Folk og Land, eller til undertekna.

Stud. polit. Ø. Hovdkinn, Nordahl Bruns gt. 22 Oslo 1.

Sannheten om —

(Forts. fra side 5.)

Idag vet jeg at den måtte komme. Jeg har, skjønt jeg med all min betoning av Østerrike alltid har følt meg som og bekjent meg som en god tysker, sett og bedømt de dynamiske krefter i folkets tanker feilaktig.

Løsningen idag er like tvangsmessig som endelig, historisk betinget og begrunnet. Der Führer, og bare han kunne bringe den og har derved løst det problem som stod åpent siden 1866. Han har dermed fullendt det Bismarck påbegynte. Jeg holder det for meningsløst ikke å innse og å anerkjenne dette uten forbehold — ikke å ta til etterretning den historiske tvungne utvikling og de foreliggende kjennsgjerninger, ikke fullt og helt si ja til det store resultat og storheten til mannen som skapte forutsetningene for det.

Jeg er overbevist om at den av der Führer trufne løsning med hel innlemmelse av Østerrike i Riket er å foretrekke for den halve løsning med tilsløret Anschluss eller en løsere statlig forbindelse, som foresvevet meg, og er riktigere på lengere sikt.

Jeg er i særdeleshet overbevist om at der Führer vil løse de økonomiske og sosiale problemer i landet bedre og varigere enn det ville ha vært mulig for meg eller en etterfølger i min stilling med vår beste vilje og alle mulige anstrengelser. Jeg er overbevist om at der Führer også vil sikre den religiøse fred til fordel for vårt folk.

Jeg

ber

om at der Führers storsinn ikke må unndras mine medarbeidere, som i god tro kjempet for sin sak, som de i likhet med meg forsvarte.

Personlig erklærer jeg som min faste og fri vilje å stille meg i betingelsesløs og forbeholdsløs lojalitet til Führer, Reich og folk, og vil være glad om jeg kunne tjene den tyske sak.

Wien, 11. juni 1938.

Kurt Schuschnigg

Jeg ber om at min erklæring må bli forelagt høyeste sted og søker om velvillig mottagelse. Hvis dette ikke er mulig ber jeg om å få den tilbake uten ytterligere anvendelse.

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

var fra Sovjet. De amerikanske offiserer paraderte til og med i sine militære offisersuniformer.

Krigen som ikke var noen krig

En hører ustanselig om den krigen Norge førte etter at det hadde kapitulert og avsluttet sin krig. Og det er vel kanskje også nødvendig å terske langhalm på denne imaginære statlige krig siden en lot titusner av landsmenn dømme på grunnlag av krigspåstanden. Imidlertid burde det jo være litt konsekvens i det som skri-

ves. AFTENPOSTEN er som kjent er av de ivrigste til å berette om denne krigen det deltok så uberømmelig i. Likevel finner vi i bladets eget referat fra saken mot den tyske gestaposjef i Norge, Reinhard, en beretning om hvorledes den tyske anklagemyndighet henvendte seg til det norske justisdepartement med endel spørsmål. Saken var nemlig den

at Reinhard påberopte seg at han var soldat da han utøvet sin politivirksomhet i Norge. Og nu var ifølge AFTENPOSTEN justisdepartementet ikke så interessert i å pukke på at det var fortsatt krig — for da kunne kanskje Reinhard få medhold. Og så forteller AFTENPOSTEN: «Et av spørsmålene til Justisdepartementet lyder: «Hvor mange nordmenn falt i kamp i Norge etter at krigen var slutt?» Og bladet føyer forklarende til «altså i tiden 7. juni 1940 — 8. mai 1945». Heller ikke justisdepartementet protesterer mot at krigen var slutt, men besvarer det tyske spørsmål uten krumspring.

Med to tunger.

I norsk dagspresse leser vi i året 1968 at «En tidligere vest-tysk journalist som har beskyldt utenriksminister Willy Brandt for å ha bekjempet Tyskland i norsk uniform under den annen verdenskrig, ble dømt til ett års fengsel (!) av en domstol i Vest-Berlin tirsdag.» Og norsk presse er bestyrtet over den forvorpne journalisten som har «for nærmet Brandt». Pussig nok lød det andre toner da man på norsk grunn skulle skryte opp den røde tyske utenriksminister. Vi leser således i Haugesunds Dagblad for 19. oktober 1957: «Da Tyskland angrep Norge i 1940 sluttet Brandt seg til de norske styrker og deltok i kampene.» Så nå kan kanskje også det norske blad få slå følge med den tyske journalisten hvis Brandt fortsetter sitt injuriefelttog?

blishment moralsk om «diskriminering» og «diktatur» i Sør-Afrika, eitt av dei få land i Afrika der orden og velstand rår, og eit handlekraftig, nasjonal-idealistisk regime sit ved roret.

Men så har vi enda ein gong fått sett kva side våre BORGARLEGE liberal-konservative steller seg på i dei åndelege motsetnader som i våre dagar stendig blir meir tilkvesste. Nemleg på den sida som har sitt identifikasjonssentrum i Moskva, Warschawa og afrikansk jungel.

Neste gong desse liberale velferds-amøbene halsar opp om «fridom» og «demokrati», bør vi med godt samvit hånle dei midt opp i taleflaumen.

Ø. H.

Grundig omskolert

får en si Tysklands ambassaderåd i Tel Aviv, Kurt Hensel er. Han skryter nu i Israel av at han er en direkte etterkommer av Moses Mendelssohn. Det holdt han vel tett med i Hitlers tredje rike. Til gjengjeld meldte han seg dengang frivillig til krigsinnsats i 1. fallskjermjegerdivisjon, hvor han avanserte til underoffiser og fikk Jernkorset II, og utmerkelsen gjaldt neppe «åndelig motstand» slik alle de nyomvendte synes å ha vært så fylt av — i erindringen.

Svart demokrati.

En av hovedaktørene i hetsen mot Rhodesia er som kjent Zambia. Der har inn-til nylig en engelskmann vært sjef for «Radio Zambia», men nu har han funnet det rådeligst å forsvinne over grensen til rasehetsens land og opprørs land Rhodesia, hvor han har opptrådt i kringkastingen i Salisbury. I fjernsynet ble han spurt: «Si oss, herr X, hva var egentlig Deres mest betegnende opplevelse under Deres halvannet års tjenestetid som sjef for den zambiske kringkasting?» — «Nå, jeg kan kanskje nevne følgende hendelse: En morgen ringte telefonen og en negerstemme spør meg: «Si meg, min herre hvorhen skal jeg egentlig sende månedsregningen for å ha avlyttet Deres telefon?»

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsveien 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,50

Bruk postgironr.: 16 450

Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri